

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแจ้งการครอบครองฯ ซึ่งได้มีการยึดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการฟอกเงิน

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๒.๙/ ๒๘๓๖๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้รับหนังสือจากนายสมหมาย สุปร ในฐานะ ผู้รับมอบอำนาจจากนายพงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์ ว่ามีความประสงค์จะแจ้งการครอบครองฯ ซึ่ง ตามพระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยอ้างสาเหตุที่ไม่ได้แจ้งการครอบครองฯ ซึ่ง ภายในกำหนดวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘ เนื่องจากถูกพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงินยึดไว้ตรวจสอบตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ทำให้ไม่สามารถ นำมาแจ้งครอบครองได้ และต่อมาพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปราม การฟอกเงินได้ส่งมอบคืนทรัพย์สินลำดับที่ ๒๘๑ ซึ่งเป็นฯ และสลักตามสำเนาบันทึกการรับมอบ คืนทรัพย์สิน โดยเหตุไม่เกี่ยวกับคดีและวินิจฉัยให้ส่งมอบคืนทรัพย์สินดังกล่าว ดังนั้น จึงขอหารือ ในประเด็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับแจ้งการครอบครองฯ ซึ่งว่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สามารถรับแจ้งการครอบครองฯ ของนายพงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์ ได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยมีผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงาน ปลัดกระทรวงและกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้มีการนำฯ ตามกฎหมายว่าด้วยการ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า มาสวมสิทธิและจดทะเบียนเป็นสัตว์พาหนะเพื่อตัดงาฯ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/๖๑๐ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ถอดยศตำรวจ และเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประกาศ ณ วันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ถอด อติตข้าราชการตำรวจ ออกจากยศตำรวจตามข้อ ๑ (๔) ของระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการถอดยศตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๗ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ พระราชทานทุกชั้นตราตามข้อ ๖ และข้อ ๗ (๔) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เนื่องจาก กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ จำนวน ๓ ราย ดังนี้

๑. พลตำรวจโท พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์ และเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นประถมาภรณ์ช้างเผือก ประถมาภรณ์มงกุฎไทย ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย ตริตาภรณ์ช้างเผือก ตริตาภรณ์มงกุฎไทย จัตุรตาภรณ์ช้างเผือก และเบญจมาภรณ์ช้างเผือก

รวมถึงป้องกันมิให้มีการลักลอบนำงาช้างแอฟริกามาปะปนกับงาช้างที่ได้จากช้างที่เป็นสัตว์พาหนะ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง^๒ แห่งพระราชบัญญัติงาช้างฯ จึงได้บัญญัติให้ผู้ซึ่งครอบครองงาช้างโดยไม่มี วัตถุประสงค์เพื่อการค้ามาแจ้งการครอบครองพร้อมเอกสารการได้มาซึ่งงาช้างตามกฎหมายว่าด้วย สัตว์พาหนะต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด มิฉะนั้น จะมีความผิดตามมาตรา ๑๔^๓ โดยต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามล้านบาท ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ มีข้อมูลในการตรวจสอบและสามารถแยกที่มาของงาช้างและผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากงาช้าง ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายได้ และเพื่อมิให้กระหอบกระเทือนต่อผู้ที่มิงาช้างไว้ในครอบครอง ก่อนวันที่พระราชบัญญัติงาช้างฯ มีผลใช้บังคับ จึงได้บัญญัติมาตรา ๑๔^๔ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาล เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งงาช้างก่อนวันที่พระราชบัญญัติงาช้างฯ มีผลใช้บังคับ มาแจ้งการครอบครองโดยระบุจำนวน ขนาด พร้อมทั้งส่งภาพถ่ายของงาช้างต่ออธิบดีภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และให้อธิบดีออกเอกสารการครอบครองงาช้างให้แก่ ผู้แจ้งการครอบครองไว้เป็นหลักฐานตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ถ้ามิได้แจ้งการครอบครอง

^๒มาตรา ๖ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งงาช้างโดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า ให้มาแจ้ง การครอบครองพร้อมเอกสารการได้มาซึ่งงาช้างตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ภายหลังจากรับแจ้งการครอบครองให้อธิบดีออกเอกสารการครอบครองงาช้างให้แก่ ผู้แจ้งการครอบครองไว้เป็นหลักฐานตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่ตรวจพบหรือมีเหตุอันควรสงสัยในภายหลังจากรับแจ้งการครอบครองว่า งาช้างใดมิใช่งาช้างตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ อธิบดีอาจมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองนำเอกสารหรือหลักฐาน มาพิสูจน์ได้

เหตุอันควรสงสัยและการนำเอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่างาช้างในความครอบครองเป็นงาช้างที่ ได้มาจากช้างที่เป็นสัตว์พาหนะ ให้งาช้างนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบงาช้างให้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ภายในสามสิบวันนับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งจากอธิบดี

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองตามวรรคสามไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของอธิบดีตามวรรคห้า ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับจากวันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

^๓มาตรา ๑๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง หรือวรรคห้า หรือมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวาง โทษปรับไม่เกินสามล้านบาท

^๔มาตรา ๑๔ ผู้ใดได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งงาช้างก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้แจ้งการครอบครองโดยระบุจำนวน ขนาด พร้อมทั้งส่งภาพถ่ายของงาช้างต่ออธิบดีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และให้อธิบดีออกเอกสารการครอบครองงาช้างให้แก่ผู้แจ้งการครอบครองไว้เป็น หลักฐานตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่ตรวจพบหรือมีเหตุอันควรสงสัยในภายหลังจากรับแจ้งการครอบครองว่า งาช้างใดมิใช่งาช้างตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ อธิบดีอาจมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองนำเอกสารหรือหลักฐาน มาพิสูจน์ได้ และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๖ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแจ้งการครอบครองตามวรรคหนึ่งเหตุอันควรสงสัยและ การนำเอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙^๕ แห่งพระราชบัญญัติาง้างฯ ก็จะมีได้รับประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

เมื่อกรณีข้อหานี้ ปรากฏข้อเท็จจริงว่า พนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินยัดง้างแะสลักของนายพงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์ ไว้ตรวจสอบตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติาง้างฯ มีผลใช้บังคับ และคิงง้างแะสลักดังกล่าวให้แก่นายพงศ์พัฒน์ฯ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ดังนั้น นายพงศ์พัฒน์ฯ จึงมิได้มีง้างแะสลักดังกล่าวอยู่ในความครอบครองก่อนวันที่พระราชบัญญัติาง้างฯ มีผลใช้บังคับ ซึ่งจะต้องแจ้งการครอบครองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติาง้างฯ ด้วยเหตุนี้ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงไม่สามารถพิจารณาปรับแจ้งการครอบครองตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติาง้างฯ ได้ แต่อำนาจหลักเกณฑ์การแจ้งการครอบครองตามมาตราอื่นมาพิจารณาปรับแจ้งการครอบครองต่อไป

(นายดิศทัต ोหระกิตย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๖๑

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น